

Ankara, 12 Nisan 2000

Sayın **Süleyman DEMİREL**
Cumhurbaşkanı
Çankaya/A n k a r a

Muhterem Cumhurbaşkanımız,

1. Aşağıda imzaları bulunan bizler, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı danışmanı ve Nükleer Santral Projesi Koordinatörü Prof.Dr. Ahmet Bayülken ve hâlen TEAŞ Genel Müdürü danışmanı olan Prof.Dr. Ahmet Yüksel Özemre, son 6 (altı) Hükümet'in Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanları'na hizmet vermiş; Akkuyu Nükleer Santral Projesi İhâle Şartnâmesi'nin (sonradan TEAŞ üst yönetimi tarafından bozulan santralin üst enerji sınırı hâriç) bugünkü şeklini rahmetli Prof.Dr.h.c. Nejat Aybers ile birlikte hazırlamış; ve bizden TEAŞ Genel Müdürlüğü tarafından talep edilmiş olan, ilişkide takdîm ettiğimiz "**Akkuyu Nükleer Santral İhâlesi Değerlendirme Komisyonları" Raporlarını, ve Muhâlefet Şerhlerini DEĞERLENDİRME RAPORU**nu hazırlayıp sayın Enerji Bakanı ile TEAŞ üst yönetim kadrosuna Eylül 1999'da takdîm etmiş bulunuyoruz.

Akkuyu Nükleer Santrali İhâlesine katılmış olan 3 firmanın takdîm etmiş oldukları elli küsur klâsörün tümünü gözden geçirerek hazırladığımız bu Rapor'da Nuclear Power International (NPI) firmasının, İhâle Şartnâmesi'ne aykırılıklarına yalnızca birkaç misâl vermiş olmak için:

- 1) 12 kredi niyet mektubundan on tanesinin Eximbank te'yidinin bulunmadığını; yâni **ihâle Şartnâmesi'nin olmazsa olmaz bir şart olarak derpiş ettiği**, teklifle birlikte takdîm edilmiş olması gereken %100 kredi paketinin temsil ettiği meblâğın yaklaşık %90'ının mevcûd olmadığını,
- 2) Fizikman mevcûd olmayan ve Alman Lisans Otoritesi'nden 10 yıldır lisans da alamamış olan bu santral tasarımının firmanın gösterdiği Referans Santrali'nden çok farklı yeni ve tasarımı henüz tamamlanmamış bir prototip olduğunu ,
- 3) İhâle Şartnâmesi'ni **sayılamayacak kadar çok noktada** ihlâl ettiğini,
- 4) "Akkuyu Nükleer Santral İhâlesi" Anahtar teslimi bir ihâle olmasına rağmen NPI firmasının santralin yakıtını temin etmediğini ve bunun TEAŞ ile başka bir firma arasında halledilmesi gerektiğini ifâde etmiş olduğunu,
- 5) NPI'nin ihâle açılış fiyatını ucuz göstermek için nükleer santralin olmazsa olmaz bir sürü aksâmını opsiyon olarak göstermiş olduğunu ve bunların da İhâle Şartnâmesi gereği yüklenmesi gereken ama sarf-ı nazar etmek istediği diğer masraflarla birlikte (kuruşlandırılabilirdiği kadarıyla) **1.172.981.196,- ABD\$** tuttuğunu yâni NPI Konsorsiyumu'nun açılış fiyatı olarak verdiği 2.408.659.103,- ABD\$'lık fiktif fiyatın gerçeğinin aslında **3.653.640.199,- ABD\$** olduğunu,
- 6) NPI'nin partönerlerinden Siemens'in Arjantin'de Atucha-2 nükleer santralini 19 yıldır, ve Brezilya'da da Angra-2 nükleer santralini 24 yıldır tamamlayamamış olmak bakımından kötü bir sicile sâhip bulunduğunu

dikkatinize takdîm etmenin yeterli olacağına inanmaktayız.

Alman Şansölyesi Gerhard Schröder ise Reuter Ajansına verdiği ve Medya'mızda da yankılanan beyânatında "**Akkuyu Nükleer Santrali için Türkiye'ye kredi vermeyeceklerini ve hiç bir yardımda bulunmayacaklarını**" beyân etmiştir. Bütün bunlara rağmen TEAŞ Yönetim Kurulu, hikmetini anlamamızın mümkün olmadığı bir şekilde, ihâleyi gene de NPI konsorsiyumuna vermek yoluna gittiğini Medya'dan öğrenmiş bulunmaktayız.

Akkuyu Nükleer Santral İhâlesine teklif veren AECL, NPI ve Westinghouse'ın tekliflerinin genel kriterler açısından mukâyeseli bir cetveli de yazımıza eklidir.

Bu şartlar muvâcehesinde ihâlenin **İhâle Şartnâmesi'ne aykırı** bir biçimde ve de haksız yere NPI'a kazandırılmasının **Türkiye'nin fevkalâde zararına** olacağına ve Arjantin ya da Brezilya misâlinde olduğu gibi, ülkemizin de uzun yıllar nükleer santralinin tamamlanmasını göremeyeceğine inanmaktayız.

İhâlenin değerlendirmesinde bizler bu meseleye: 1) **hissî olarak değil**, 2) tamâmen objektif ve bilimsel bir biçimde yaklaştık; ve 3) **değerlendirmemizin mihenk taşı olarak da yalnızca tekliflerin İhâle Şartnâmesi'ne uyumlarını esas aldık** . Ancak bugünlerde karşılaşmakta olduğumuz durumların yetkililerin akıl, mantık ve ülkenin menfaatini bir yana bırakmış olduğunu telkîn etmesi karşısında duymakta olduğumuz üzüntü ve hassasiyeti dile getirmek üzere bu yazıyı kaleme almış bulunmaktayız.

Yetkililerin bu kabil fâhiş bir hatâ yapmamaları için bütün otoritenizi kullanmanızı hürmetlerimizle arz ederiz, Efendim.

Prof.Dr. Ahmet BAYÜLKEN

Prof.Dr. Ahmet Yüksel ÖZEMRE

Ekleri:

- 1) Tekliflerin genel kriterler açısından mukâyesesi.
- 2) **"Akkuyu Nükleer Santral İhâlesi Değerlendirme Komisyonları" Raporlarını, ve Muhâlefet Şerhlerini DEĞERLENDİRME RAPORU**